

DIRECTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
INAPOIAZĂ.

Unirea

ABONAMENTUL

La publicările ulterioare
se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Atac concentric.

(aca) Puțin numai de călătorești în părțile nord-estice ale Transilvaniei, te întorci acasă plin de îngrijorare pentru viitorul țării. Pretutindeni, în tren și trăsură, în orașe și sate, auzi vești alarmante. Toate îți fac impresia, că se repetă luptele religioase din secolul al XVIII-lea.

Ici, un intelectual greco-catolic îmi spune, că 3—4 preoți ortodocși au făcut cale de aproape 100 klm. pentru a sprijini tendințele pravoslavnice ale unui învățător, ridicat la treapta preoției prin punerea mânilor episcopului Ivan. Acesta găsisse teren prielnic de a pescui în turbure într-o comună unită, unde credincioșii aveau neînțelegeri cu preotul lor.

În alt loc, un profesor, laic, povestea că același arhieru, supărat că în orașul de reședință are inspector-șef școlar pe un unit, ar fi declarat că nu se va odihni, până când funcția atât de însemnată nu va fi ocupată de un ortodox. La vr'o 2 săptămâni după aceasta am citit că e numit inspector-șef unul, care pare a fi identic cu fostul secretar al faimosului Mangra.

De altădată, un preot îmi destăinuște că un coleg al său, căruia i-se părea că superioritatea bisericească l-a nedreptățit, e asaltat cu fel de fel de propuneri din partea ortodocșilor.

Sunt nenumărate exemplele de felul acesta. Toate îți fac impresia, că ai de a face cu niște păsări de pradă.

Mai mult m'a înduioșat povestirea unor eleve de liceu. Veniau acasă, de sărbători. Aveau în mână certificate de studiu bune, dar în inimi purtau mahnire amară. Intrând în vagon, le-am găsit, cum povestiau părinților și cunoscuților cu care călătoriau, suferințele pe care le îndură în școală din pricina religiei lor unite.

— Mai ales diriginta — reluă una din copile — nu ne slăbește. La ora de geografie (!) vorbește împotriva papei și a catolicismului. Spune, că papa e cel mai păcătos om din lume; nu lucrează nimic, ci așteaptă ca bieții oameni să-l aducă de toate câte are trebuință.

— Pe elevele greco-catolice le ceartă mereu — continuă alta. — Zice că ne-am unit cu biserica catolică, fiindcă Ungurii ne-au dat bani; unindu-ne ne-am făcut Maghiari. Spune că Regina nu ne iubește, și nici noi nu iubim pe Regina; căci dacă am iubi-o, am trece la ortodocși, cum a trecut (?) și Regina.

Bieții misionari (dar vedem că au și misionare!) ai ortodoxiei lucrează din răpuzeri pentru a conrupe sentimentul catolic la sate și orașe, de a face ortodocși din oameni maturi și din copii dela școală. Și nu bagă de seamă că se repetă fabula: În vremece păianjenul vrea să înghită musculița, pasărea răpi-

toare stă la pândă și așteaptă momentul prielnic să înghită și musculița și păianjenul...

În cercurile conducătoare sunt mulți, cari nu cred nici în catolicism, nici în ortodoxie. Aceia se bucură de lepta fratricidă, la care sunt angajate cele mai bune puteri din ambe părțile. Dacă se vor istovi creștinii — ortodocși și catolici —, vor veni și la rând ca să nimească întreg creștinismul.

Ca dovadă pentru aceasta, poate servi decizia Min. Instrucțiunii Nr. 19,182 ex 1925, care oprește exercițiile spirituale. După vechiul și bunul obicei, aprobat de forurile școlare de pe vremuri, la școlile din Ardeal spovedirea și cuminecarea pascală se făcea cu un fast deosebit. În apropierea Paștilor, se suspendau cursurile, o zi, două, elevii ascultau predici, făceau exerciții pioase și, pregătiți în așa fel, primiau apoi sfintele taine. Pentruca exercițiile spirituale să nu producă perturbare în mersul școlii, suspendarea cursurilor se întâmpla, de de regulă, Vineri după masă, cu 2 săptămâni înainte de Paști. Exercițiile, începute atunci, se continuau Sâmbătă toată ziua și se terminau Duminică înainte de înasă, cu liturgie solemnă și împărtășirea elevilor.

Dela unirea cu Țara-mamă încoace, arhierii uniți au socotit că n'ar fi bine să se șteargă acest obicei menit să întărească moralitatea tinerelor generații. În urmare, au supraveghiat de aproape, dacă se utilizează sau nu acest mijloc de educație sufletească. Și, de fapt, până în anul trecut în privința aceasta nu s'a pus nici o piedecă. Dimpotrivă — cred că la îndemnul inspectorilor școlari — unii profesori de religie ortodocși au început să țină și ei, în aceeași vreme, exerciții spirituale pentru elevii ortodocși.

Acum însă, un inspector școlar a provocat decizie ministerială în privința acestor exerciții pioase. Și d-l ministru cu Nr. 19182/1925 declară, că nu poate aproba suspendarea cursurilor, pentru o singură categorie de elevi și pentru un singur studiu, „fiindcă aceasta ar turbura (?) mersul școlii“.

În mijlocul luptelor religioase ce s'au deslănțuit, clerul catolic are o singură mângâiere: Ortodocșii cinstiți încep să vadă nedreptatea ce ni-se face și, ca mâine, chiar ei vor cere să se pună capăt acestor lupte care ne dejosesc în fața streinilor. În tren, odată, un preot ortodox mă întrebă: „Ce părere ai despre P.?“ — „O singură dată l-am văzut — fi răspunsei — cred că e un om nefericit“. — „Să-ți spun, părinte, care e părerea mea. Eu socotesc că e un om pierdut. Dacă n'a fost bun la DV., nu poate fi bun nici la noi!“

Fără de atacurile dușmane, preoțimea noastră va trebui să se obicinuească a mânui o singură armă: Dragostea cea mare creștinească, care va sfărâma sulilele minciunii și săbiile volniciei. Într'un moment de sinceritate, întrebă de niște prietini despre rezultatul pro-

pagandei ortodoxe ce face în Țara Oașului, nefericitul misionar P., acesta a răspuns: „Toată acțiunea mea e zădărnicită de bunătatea, blândețea și dragostea creștinească a protopopului din Țara Oașului“.

Programul preoțesc al noului patriarh. Sanctitatea Sa patriarhul Miron a făcut de curând o vizitație canonică prin părțile Giurgului, în cursul căreia a arătat unui ziarist dela „Dimineața“ cari sunt dorințele lui referitoare la activitatea clerului român.

Interesante și în sine, dar cu deosebire pentru înalta demnitate a celui ce le-a emis, aceste dorințe e bine, credem, să fie cunoscute și cititorilor noștri:

Ele sunt următoarele:

1. Preoții să officieze slujbele bisericești cu evlavie, cu dicțiune, pe înțelesul ascultătorilor, stăruind a avea cântăreți de seamă; preoții să aibă odăjdii îngrijite, să caute a fi biserica curată, renovată, frumos pictată, ca astfel slujbele din biserică să aibă cu adevărat înfrăurire asupra credincioșilor.

2. Să caute preoții ca cel puțin la sărbătorile mai mari și în fiecare Duminică să-și rezerve timp și energie, ca să poată ține câte o predică, căci misiunea preoțească nu e completă dacă clerul se pune într'un ritualism rău oficiat și neglijează îndatorirea de a propovădui cuvântul evangheliei.

3. Înzist cu toată stăruința, ca în biserici să se poarte discul mifelor spre a se forma din ofrandele credincioșilor în fiecare parohie un fond pentru exercitarea faptelor de milă creștinească, fără de care activitatea bisericii române rămâne platonice. În această privință — adaogă Sanctitatea Sa — în unele părți ale arhiepiscopiei de București s'au făcut începuturi vrednice de toată lauda.

4. Doresc, de asemenea, ca bunul început ce s'a făcut cu cercurile pastorale să nu fie numai un foc de pae, ci preoții din fiecare cerc sub conducerea proestosului lor, să colinde ani de ani cele 10—12 parohii, slujind în Sobor, ținând un preot mai pregătit predică, iar în orele de după amiază împreună cu învățătorii să țină poporului adunat conferințe și cu privire la trebuințele sanitare, gospodărești, agricole etc., cerând în această privință și concursul medicilor, agronomilor, silvicultorilor și oricărui cărturar capabil să îndrumeze poporul în direcții sănătoase. —

Dupăcum reiese din acest program, biserica ortodoxă mai are deci și acasă la ea chiar destul lucru, pentruca să nu trebuiască ași trimite lucrătorii... în secerișul altora.

Un nou câmp de activitate pentru cei cari n'au ce lucra. Ce altă am putea spune despre programul și mijloacele prezintate de „comitetul național român al alianței universale pentru înfrățirea popoarelor prin biserică“? Oamenii nu mai au, se vede, ce lucra pe te-

renul propriu bisericesc; în materie de educație și cultură religioasă s'au atins toate înălțimile; intelectuali și săteni sunt deopotrivă conștii de îndatoririle lor creștinești, pe cari le împlinesc cu zel și devotament, care pune în umbră viața primelor veacuri creștine; iar manifestarea publică a acestor adânci convingeri religioase ar putea fi învidiată și de marii sfinți ai veacurilor trecute! Tot ce mai restează la noi în această direcție, este, ca singuraticele confesiuni să se pună mai bine de acord între ele și — last noth least — ca „popoarele să se înfrățescă” și ele prin această „alianță universală”!...

Și pentru a se vedea, că lucrul acesta este cât se poate mai serios, transcriem aici programul și mijloacele fixate la 29 Ianuarie 1925, în consfătuirea dela ministerul cultelor.

Programul este acesta:

1. Să creeze între diferitele confesiuni și stări sociale din România o apropiere cât mai intimă, care să ducă la raporturi de efectivă și sinceră înfrățire întru Hristos.

2. Să contribuie prin această apropiere creștinească la aplanarea asperităților cauzate în trecut printre credincioșii diferitelor confesiuni.

3. Să stăpânească în toate domeniile vieții publice ale țării spiritul adevărat creștin.

4. Să creeze instituții caritative și educative accesibile tuturor creștinilor, fără deosebire.

5. Să puie de acord viața religioasă și morală din România cu aceea a celorlalte țări creștine.

6. Să se execute hotărârile Comitetului central al Alianței universale, întru cât nu sunt în contradicție cu interesele bisericii, cu constituția și cu legile țării. —

Și iată acum — par nobile fratrum — și floacele acestei înjghebări, care s'ar potrivi în volumul „Oamenii din lună” al dlui M. Sadoveanu:

a) Intrunirea cât mai deasă a reprezentanților diferitelor confesiuni la o muncă co-

mună de propovăduire a păcii evanghelice cu fapta, cu graiul și în scris.

b) Participarea, prin delegați, la lucrările comitetului central al Alianței, și la congresele ei generale și regionale.

c) Publicarea unei reviste menite a face posibil schimbul de vederi între diferitele confesiuni și apropierea dintre ele, precum și pentru a face legătura între preocupările comitetului național român și între ale comitetelor similare din alte țări ale comitetului central.

d) Publicarea de lucrări informative și de propagandă.

e) Inițierea de filiale în diferitele regiuni și orașe ale țării.

f) Organizarea unor serbări anuale cu concursul autorităților superioare ale tuturor confesiunilor, spre a trezi și în sufletul mulțimilor credincioase interes pentru idealul păcii statornice, fie prin servicii divine anume întocmite spre acest scop, fie prin paremii populare. —

Dar n'am fi compleși, dacă, pe lângă ce am scris, în legătură cu această alianță, și în numărul trecut, n'am mai încresta și faptul, că comitetul național (1) însărcinat cu realizarea acestor idealuri s'a compus la data numită din 40 membri și anume 27 ortodocși (între cari un rus și un sârb), 3 gr.-catolici (2 români, un rutean), 3 rom.-catolici (1 român, 1 ungar și 1 șvab), 3 reformați (toți unguri), 2 evanghelici luterani (1 ungar și 1 sas), 1 unitar (ungur) și 1 armean.

Și de încheere încă ceva: între ceice sunt mențiți să ne înfrățescă, figurează între ortodocși și: *Preasfințitul Nicolae al Clujului*, d. *Dr. I. Lupăș* și pâr. *Dr. G. Ciuhandu*, toți trei — dupăcum se știe — vajnici anteluptători ai înfrățirii desăvârșite... cu biserica noastră.

Cețiți și răspândiți:

□ „UNIREA!” □

BISERICESȚI

Duminea trecută, în 26 Aprilie, s'a ținut la Roma *serbarea unei noi beatificări*, în persoana Venerabilului Vincențiu Maria Strambi (1735—1824), aparținând ordinului Pasioniștilor și fiind unul dintre primii membri mai marcați ai acestei importante instituții, întemeiate de sf. Paul dela Cruce.

Consistorul semipublic din 22 Aprilie c., despre care am făcut amintire și în numărul nostru ultim, a fixat *datele canonizărilor din acest an* în felul următor: La 17 Maiu va fi canonizată fericita Tereza de Pruncul Isus, la 21 Maiu fericitul Petru Cannisiu, la 24 Maiu — când peregrinii români încă vor fi la Roma — fericitele Maria Magdalena Postel și Magdalena Sofia Barat, iar la 31 Maiu vor fi canonizările fericților Ioan Baptista Vianney și Ioan Eudes.

Duminea viitoare, în 10 Maiu c. se va face la mănăstirea Prislopului *un mare pelerinaj*, la care va participa însuși Preasfințitul Alexandru al Lugojului. Pelerinajul va fi precedat de exerciții spirituale pentru preoții mai în vârstă, din apropiere. — Pelerinajele, cari an de an se țin la hramul acestei mănăstiri, au fost totdeauna adevărate evenimente bisericești și e sigur că acum, când biserica mănăstirii este complet restaurată, pelerinajul va lua proporții și mai impunătoare. Asupra lui sperăm să putem da la timpul său relații amănunțite.

În numărul de Paști al revistei „Vestitorul” dela Oradea-mare, „Un preot” pune *chestia unificării sinaxarului bisericii noastre cu acela al bisericii apusene*, cerând ca lucrul acesta neapărat să se ia în programul proximalului Conciliu provincial, ca ceva ce ar contribui mult la „întărirea sufletului nostru de greco-catolici”. — Ar fi deci vorba de o revizuire radicală a Mineiului nostru, de introdu-

□ □ Folța „Unirii” □ □

La Beiuș

— Prin orașele Ardealului*)

de Onisfor Ghibu
prof. universitar

Cu un tren păcătos, care are nevoie de cinci ceasuri pentru ca să facă un drum de 87 km., între Oradea-mare și Beiuș, ajung în sfârșit, în vechiul orașel, care de aproape o sută de ani luminează, prin școlile sale, nu numai Bihorul, ci toate ținuturile românești din afară de Transilvania istorică propriu zisă.

Cineva îmi spunea odinioară că Beiușul e *Pomârila* Ardealului. Astăzi, după ce cunosc ambele localități, pot să spun că ele nu se aseamănă de loc, decât doar prin împrejurarea că, la un moment dat, oameni de bine au găsit cu cale să așeze în cuprinsul lor, școli secundare pentru luminarea poporului din împrejurime. Incolo nici o potrivă, căci dela 1828 încoace, de când marele episcop Samuil Vulcan, dela Oradea-mare, așază la Beiuș gimnaziul latin, care îi poartă numele și până astăzi, școlile din Beiuș au fost într-o perpetuă creștere, ajungând la o dezvoltare foarte multumitoare,

*) Sub titlul acesta, d. Onisfor Ghibu publică în numărul dela 15 Aprilie al ziarului „Adevărul” un articol, care — fixând cu multă obiectivitate și în aceeași vreme cu o intuiție din cele mai clare trecutul și prezentul puternicului focar de cultură, care a fost și este Beiușul eparhiei noastre orădene —, merită să fie reținut aici în întregime. N. R.

în vreme ce Pomârila, cu gimnaziul marelui filantrop *Anastasiu Bașotă*, n'a făcut de decenii întregi nici un pas înainte, ci dimpotrivă a ajuns să fie sinonimă cu un fel de... Siberie pedagogică a României vechi.

Nu, Beiușul nu merită desconsiderarea cu care-l gratifică uneori opinia publică, în necunoștință de cauză, ci tocmai dimpotrivă, căci *fără de școlile lui, intelectualitatea românească din ținuturile de Nord n'ar fi existat*.

Beiușul este o pildă elocventă a idealismului românesc din veacul trecut și a spiritului de jertfă al atâtor generații, cari au servit acolo. El este mai ales icoana marelui suflet al episcopului Vulcan — care n'are totuși o biografie precum ar merita — și apoi a urmașului său *Mihail Pavel*, omul înțelept și cu inima de aur. Ce operă admirabilă au înfăptuit ei aci!

Cât de mult ași dori ca toți oamenii de școală din România mare să vie aici, să vadă cum se lucrează pentru viitorul neamului și cum se întemeiază operele de cultură.

În adevăr, istoria școalelor din Beiuș ar putea da prețioase învățăminte și organizatorilor școlii de astăzi, adeseori atât de pripiti în acțiunile lor. Aceștia ar putea vedea cum se întemeiază în mod solid, pentru sute de ani așezămintele de cultură ale unui popor, pe cari apoi nimic nu le mai poate distruge. Astfel, mai întâi, ei ar putea să-și dea seama că adevărata temelie pentru astfel de opere trebuie să fie, nu ambiția de a face ceva, ci *spiritul de sacrificiu și devotament*. Vulcan a făcut

din banii lui proprii edificiul acesta și tot din averea lui a creat fondul necesar pentru susținerea elevilor și a profesorilor.

Din primul an, din prima zi chiar a deschiderii liceului, la 1828, se putuse crea pe astfel de baze o *atmosferă de idealism*, care la rândul ei putu învinge orice piedică până la sfârșit.

Pentruca profesorii să se poată dedica cu tot sufletul nobilei lor chiamări de a da conștiință și știință unui popor atât de vitreg tratat până aci, Vulcan făcu totul pentru a le asigura în condițiile cele mai bune și viața materială și cea morală. El le stabili salarii foarte bune, le dădu în casele lui, locuințe convenabile, le înzestră școala cu tot ce ea avea nevoie (în biblioteca liceului am găsit cărți date de Vulcan, cari nu se află nici la Academia română; unele sunt chiar exemplare unice, necunoscute în literatura noastră!), el se îngriji ca și elevii să capete gratuit cărți, creioane, hârtie, cerneală și chiar și pâine. În chipul acesta Vulcan isbuti să creeze din capul locului la Beiuș o *mare familie școlară*, care a rămas, dealungul celui aproape un veac întreg, pe neitrecute baze de armonie și de dragoste. Și astăzi, în corpul didactic al liceului domnește o bună înțelegere, pe care înzadar ai căuta-o la alte școli de prin alte orașe. Și legătura profesorilor cu elevii este de asemenea foarte strânsă: Sunt raporturi cu adevărat părintești.

Opera lui Vulcan o desăvârși episcopul Pavel, sub care, alături de liceul de băieți, se înființă și o școală civilă pentru fete, prefă-

cerea noilor sfinți ai bisericii apusene și de crearea de noi servicii liturgice pe seama acestora: lucruri, pentru cari nu credem că ar fi sosit încă timpul.

Numeroșii *peregrini italieni*, în număr de vre-o 15,000, cari au alergat de curând la Roma n'au mai putut fi primiți de sf. Părinte în sa-lele Vaticanului, trebuind ca Păpa să pogoare în basilica San-Pietro, unde aceasta mulțime a avut fericirea de-a asista în ziua de 23 Aprilie c. chiar la o liturghie celebrată de supremul Pontifice. A fost o rară și înălțătoare sărbătoare pentru aceste suflete, cari au putut să-și împreune rugăciunile lor cu acelea ale sf. Părinte.

Apropos de *proiectul de lege pentru noul regim al cultelor*, d. ministru Lapedatu a declarat de curând la Cluj, că anteproiectul a fost trimis conducătorilor cultelor minoritare, ca să ia act de el și să facă eventualele observări. Examinând aceste observări, va ținea seamă de toate propunerile pentru rectificarea și perfecționarea legii și dacă va fi nevoie, va convoca și o conferință a șefilor acestor confesiuni, pentru a lua o înțelegere definitivă cu dânsii. — Se pare deci, că d. Lapedatu ține cu orice preț ca și această lege de ordin bisericesc să poată trece prin Corpurile legiuitoare cu unanimitatea obținută la legea pentru organizarea cultului ortodox.

Acelaș d. ministru a declarat, în legătură cu *tratatul pentru concordat*, că ele se urmează înainte, dar mai sunt multe chestii de lămurit și acestea întârzie mersul normal al lucrărilor.

Duminea trecută s'au început, în toate centrele eparhiilor ortodoxe dela noi, *obișnuitele sinoade bisericesti dela Duminea Tomei*. Discuțiile au atins — cu deosebire la Cluj, unde între membrii congresului sunt și personalități remarcabile, ca bunăoară însuși d. ministru al cultelor — chestiuni din cele mai importante, asupra cărora sperăm să mai putem reveni.

cută și ea după aceea în liceu. Pavel asigură și din parte-i viața profesorilor conform noilor cerințe; printre altele el zidi un întreg cartier cu locuințe pe seama acestora. Fiecare profesor căsătorit își are acolo casa sa, frumoasă, încăpătoare, confortabilă, cu grădină și ou tot ce trebuie pentru gospodărie: vacă cu lapte, porci, galițe, zarzavat în grădină etc.

Astfel, sărăcia generală și criza enormă de azi pe beiușeni nu-i atinge așa de cumplit ca pe profesorii din alte orașe. De aceea ei nici nu se plâng așa, nici de sărăcie, nici de mulțimea orelor pe cari ar trebui să le ție pentru a putea trăi. Intr'o vreme, când în orașele mari ale țării profesorii secundari au până la 42—4 ore pe săptămână, la Beiuș și astăzi maximul de ore pe care îl atinge un profesor e de 22.

Dar nu numai Beiușul tradițional e interesant și instructiv. Și cel de astăzi își are *partea sa de glorie*. Acolo se face acum o experiență pedagogică de cea mai mare însemnătate: Internatul liceului de fete, este condus de *călugărițe din ordinul Notre-Dame*, întocmai cum este condusă d. p. școala de fete a călugărițelor franceze dela Galați, București, etc. Deosebirea este numai că la Beiuș acest ordin este românesc, nu franțuzesc. Membrele acestuia fuseseră până acum doi ani prin mânăstiri romano-catolice, ungurești sau nemțești, — acum ele sunt concentrate la Beiuș, unde au trecut la ritual oriental și s'au pus în serviciul educației românești.

Săptămâna politică.

Miercurea trecută s'a reluat *activitatea Corpurilor legiuitoare*, a căror sesiune e vorba că se va prelungi la 15 Maiu de nou până 1 Iunie, când apoi urmează să fie închisă definitiv. Ca prime lucrări se indică la Cameră proiectul pentru accelerarea judecăților, după care urmează apoi reforma administrativă, iar la Senat proiectul pentru autonomia căilor ferate.

— Ca un interesant moment al politicii interne mai încreștăm, că pe urma alegerii dela Reghin, unde partidul maghiar a dat tot concursul său Averescanilor, aceștia s'au revanșat, în schimb, la alegerea de senator dela Ciuc, sprijinind acolo pe candidatul partidului maghiar. Este deci incontestabil, că *pactul dela Ciucea*, despre care s'a scris atât de mult în timpul din urmă, este o realitate, fără ca punctele lui să fie încă deajuns cunoscute în lumea politică.

— În zilele de 9—11 Maiu se va ținea la București *conferința miciei entente*, amânate pentru diferite motive de atâtea ori până acum. Programul amănunțit al lucrărilor ei încă nu s'a stabilit definitiv, dar e sigur că situația tulbură din Bulgaria și schimbările ce s'au produs în politica europeană pe urma alegerii lui Hindenburg ca prezident al Germaniei, vor avea și ele influența lor hotărâtoare asupra acestui program.

— Politica externă a Europei, și s'ar putea spune chiar politica mondială, stă azi de fapt sub impresiunea alegerii neașteptate ca *prezident al republicii germane*, a mareșalului Hindenburg, care a obținut cu aproape un milion mai multe voturi decât Dr. Marx, eandidatul stângei cu adevărat republicane. Alegerea lui, la care a contribuit în mare parte votul femeilor, limpezește ce-i drept un echivoc, arătând lumii adevăratele sentimente revanșarde ale Reichului, care își va relua, afirmative, foarte curând culorile monarhiste (roșu—alb—negru) pe cari le-a avut, încercând poate

Toate acestea călugărițe sunt absolvente de școală normală superioară și pot fi și profesoare, deși deocamdată ele se ocupă numai cu educația, în internat.

Am vizitat școala și internatul și trebuie să spun că am rămas mulțumit de cele constatate. Călugărițele sunt foarte pricepute și foarte devotate. În timp scurt ele au câștigat simpatiile vii ale elevelor, asupra cărora au o influență binefăcătoare. Cum aceste educatoare își dedică întreaga lor viață școlii, fără a primi pentru munca lor nici un ban, ele asigură continuitatea activității școlare, pe care profesorele și pedagoagele laice, uneori luxoase, superficiale și poate chiar și cu purtări îndoielnice, nu o pot asigura, deoarece cele mai multe își caută fericirea lor, în căsătorie, iar nu fericirea elevelor.

O experiență similară, în mic, se face și la internatul de băieți, cu *călugări aduși din Franța*. Și această experiență promite roade bune.

Ordinile religioase apusene, adaptate la împrejurările noastre, ar putea fi de un folos neprețuit; ele, bine îndrumate, ar putea aduce cu sine o regenerare a educației noastre, pe care nici unul din mijloacele de până acum n'a putut-o servi destul de bine.

Departa de a fi o Pomârlă cu caracter de Siberia orientală, *Beiușul e dimpotrivă, un colț de Occident*, dela care putem aștepta sugestii și contribuții. Numai dacă cei chie-mați n'ar rătăci drumul...

chiar și o readucere a Kaiserului Wilhelm și faptul acesta va face de sigur, că legăturile binișor slăbite dintre aliații de ieri să se întărească de nou, dar, de altă parte, e sigur, că accentuarea acestui nou antagonism nu poate fi socotit ca un bun augur pentru pacea, încă atât de puțin consolidată, a Europei.

— Și aceasta mai ales pentru motivul, că Sovietele rusești nu încetează de a lucra, destul de sistematic, pentru bolșevizarea popoarelor asupra cărora pot să-și întindă influența lor păgubitoare. Dovadă Bulgaria, unde o *bombă așezată în catedrala din Sofia*, a putut să ceară sute și mii de victime, primejduind pentru multă vreme liniștea internă a țării.

— Franța are, de pe la mijlocul lui Aprilie, un nou guvern Painlevé, în care portofoliul afacerilor externe îl deține Briand, iar la finanțe a ajuns Caillaux. Prin această schimbare de regim, care prin cunoscuta atitudine conciliantă alui Briand față de chestia ambasadei dela Vatican, a mai potolit mișcarea energică a catolicismului francez, *situația politică a Franței s'a mai ușurat*, dar alegerea lui Hindenburg în fruntea Germaniei poate să creeze mari greutăți și acestui guvern, îndrumând lucrurile spre un guvern și mai pronunțat de dreapta.

— Nici până azi, după aproape o lună de zile dela alegerile parlamentare, *Belgia nu și are încă guvernul său*. Liberalii, cari au fost reduși la abia 20 msdate, nu vreau să colaboreze nici cu socialiștii lui Vandervelde, nici cu catolicii, cari au un număr aproape egal de mandate, și astfel este aproape imposibil a putea prevedea cum se va ieși din această dificilă criză de guvern.

Știri mărunte.

Personale. 1. *Preasfinția Sa pâr. mitropolit VASILE a plecat Marția trecută la București pentru a înfrunza dlui ministru al cultelor punctul de vedere al bisericii române unite în chestia regimului cultelor.*

— P. Ven Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe pâr. ieromonah *Lucian I. Pop* de preot misionar arhidiecezan, iar pe pâr. *Bazil Comes* de adm. parohial la Erneul mare.

— Simpaticul cursor diecesan dela episcopia Lugojului, *Iosif Zinvel*, a fost decorat de M. Sa Regele cu răsplata muncii pe teren bisericesc cl. III.

Intru mărirea lui *Dumazeau*. Dl *Francisc Bibari* și soția sa *Clara* au dăruit pentru edificarea unei case parohiale în Ghirișul de Arieș suma de 10,000 Lei, pentru care faptă li-se aduce și pe această cale mulțumită publică din partea curatorului nostru de acolo.

În legătură cu pelerinajul la Roma aducem la cunoștința celor interesați, că în urma unor dispoziții generale luate de Ministerul de finanțe, orice călător poate lua cu sine la ieșirea din țară — fără orice autorizație — pentru cheltuielile de drum una din sumele de mai jos: 2000 franci francezi sau lire italiene, 1000 franci elvețieni, 3000 coroane cehe, 5000 drahme, 6000 dinari, 10,000 leve bulgare, 600 shilingi austriei, 500 zloți polonezi, 400 rentenmark, 200 lire otomane, sau floreni olandezi, 100 dolari, 20 lire sterline, 7 milioane coroane unagre, sau orice sumă până la contravaloarea de 2000 franci francezi.

O serbare culturală. Implinindu-se anul acesta 75 ani dela întemeierea liceului românesc din Brașov, conducătorii lui de azi au hotărât să serbeze această aniversare prin o manifestație demnă de trecutul și rolul cultural important al acestei instituții. În scopul acesta s'au hotărât următoarele: 1. Să se aranjeze o expoziție de lucrări literare și artistice de-ale

foștilor elevi și profesori. 2. Să se dea un festival cu concursul acestora. 3. Să se publice un anuar-almanah festiv cu lucrări de ale foștilor elevi. 4. În zilele de 28—9 Iunie, la încheierea anului școlar, să se facă o convenire la „Alma mater”, în Brașov, a tuturor foștilor elevi și profesori ai acestui liceu. — Anunțările pentru această convenire sunt a se face la direcțiunea liceului de acolo până cel mai târziu la 1 Iunie e. iar ceice au creiat ceva în artă ori literatură sunt rugați să trimită, tot acolo, câte un exemplar din operele lor pentru expoziția plănuită.

Locale. Dumineca viitoare, a slăbănogului, va predica în catedrală p. Dr. Augustin Tatar profesor la Academia de teologic.

— Aflăm, cu multă bucurie, că lucrările pentru iluminarea electrică a Blajului sunt în plin mers. Capitlul mitropolitan, căzând de acord cu societatea „Electrică” asupra condițiilor de împreună lucrare, a și făcut comanda necesare pentru instalarea unei turbine la „moara Laday” dela Petrisat, iar de altă parte tratativele dintre această societate și comuna Blaj înă sunt pe cale de-a duce la un înțeles, care să mulțumească ambele părți. Ca în orice afacere, s'au găsit și aci intriganți și opăcitori, dar ne place să credem că, în momentul când posibilitatea de-a crea în Blaj lumina electrică atât de mult dorită a ajuns la punctul unde se află, nime nu va lădrăni să ia asupra sa odiul unei stânjeniri ori chiar zădărnici a aranjamentului plănuit.

— Pentru obișnuitele concurse ale „Tinerimei române” dela București, fixate pe ziua de 10 Maiu, va pleca dela Blaj și anul acesta un grup de elevi cu mai mulți profesori.

Pentru preschimbarea biletelor de 1 și 2 Lei s'a prelungit termenul până la 15 Maiu. Se menționează însă, că până la această dată ele se primesc numai spre preschimbare nu și în plăți, ele ne mai având putere eliberatoare. — Preschimbarea se face la toate administrațiile financiare din țară.

CONVENIRE COLEGIALĂ. Potrivit hotărârii luate cu prilejul convenirii dela 1910, absolvenții din 1900 ai liceului din Blaj, sunt rugați să participe la convenirea de 25 ani, care va avea loc în Blaj în ziua de 15 Maiu. Participanții sunt rugați să fie de față la liturgia ce se va celebra în catedrală în ziua amintită la ora 7 dimineața. — Având tot atunci și serbările școlare de 3/15 Maiu, sperăm să vină cât mai mulți la convenirea noastră. — Octavian Popa, Victor Precup. I. Agârbiceanu.

Telefonul „Unirii”.

P. Târgul-Murăș. Serbările școlare dela 3/15 Maiu vor ținea și anul acesta două zile: în 14 și 15 Maiu. Ziua principală a serbărilor va fi ziua a doua.

„Renașterea” Craiova. Spuneți, Vă rugăm, p. Marghescu al Dvoastră, că în cea mai deplină deosebire de Constantinopol, Roma și-a îndeplinit rolul său de patriarh ecumenic, luat în sensul de adevărat șef al bisericii, cu totul independent de situația imperiului germano-roman, cu care a purtat o adevărată luptă (p. investitură), neavând cu familia imperială a Habsburgilor nici o altă legătură decât aceea pe care o are și poate să o aibă cu oricare familie domnitoare catolică (bunăoară cele din Belgia și Spania). Și dacă „Constantinopolul este astăzi — cum atât de bine spune p. M. — la cherețul Turcului mohamedan”, puterea de jurisdicție universală a Romei papale nu numai că nu s'a resimțit într-unu nimic prin detronarea familiei de Habsburg, ci parecă, potrivit cuvântului d-voastră, „că ceriul și pământul vor trece, iar cuvintele mele un vor trece”, a ajuns ca ea să fie chiar mai impunătoare decât înainte. — Această mică rectificare nu înseamnă însă, că noi n'am fi bucuroși, că puterea pierdută a Constantinopolului s'o dobândească cu vremea... patriarhul român dela Târgoviște.

„Țara Noastră”. Cluj. Văzând, că după cunoscuta amenințare că o să ne neglijați complet, publicați în ultimul număr un al doilea articol în care suntem vizati direct, fiindcă de astădată noul colaborator nu se mai ascunde sub pseudonimul cutărui „Toader”, ne permitem a Vă ruga — tot aici la „Telefonul nostru fără sonerie”, care totuși pare a fi auzit mult mai departe decât atâtea sonerii fără firul unei atitudini loiale și consecvente —, să comunicați părintelui senator din chestiune, că „stenogramele” dsale dela Senat le-am publicat și noi în numărul nostru de Paști, cum ni-s'a cerut, și că prin urmare nu mai înțelegem pentru ce a trebuit, atât de contrar principiului așăat: „In omnibus caritas”, să

mai publice și introducerea lămuritoare, care nu-i face cinste. Revista DV. nu este citită, pe cât știm, decât de un procent absolut minimal al preoției noastre și atunci am vrea să știm înaintea cui crede Sfinția Sa că se poate „justifica” prin coloanele „Țării Noastre”.

„Telegrafal Român” Sibiu. Bucuria ce-ați avut mai dăunăzi, când cu știrea că Maghiarii s'ar gândi să treacă la ortodoxie, dovedește, că nu aceea Vă doare că „noi am ofta după Budapesta”, ci faptul că nu admitem să ni-se răpească bisericile. Rămânându-ne bisericile, Vă dați foarte bine seama, că rezultatul strașnicei DV. ofensive proselitiste are să fie pe viitor și mai lamentabil decât cel de până acum și aceasta, evident, nu poate să Vă facă deosebită bucurie.

M. Sibiu. Da, am aflat și moi, că Scorobetu Dvoastră a ținut să fie ales chiar aici în cercul Blajului ca membru sinodal, dar mai știm și aceea, că cu toate acestea nu prea a avut curajul să-și arate pe aici ziua cinstita față. Măcar, putea să vină și ziua, fiindcă — Vă rugăm să i-o spuneți — armele noastre nu sunt din domeniul celor ce s'au aplicat de ceice au operat pela Cib și Poiana.

Dr. C. Turda. Am primit abonamentul pe anii 1924 și 1925, precum și 10 Lei în diferența de abonament pe 1923.

H. Sănmărtinul-sărat. Abonamentul adus de fiul Dvoastră pe anul curent l-am primit.

O. Nădlac. V'am împlinit cererea.

Parohia română unită — Sântimbru.

CONCURS.

Curatorul bisericii române unite din Sântimbru escrie prin aceasta concurs pentru luarea în întreprindere a lucrărilor de: zidar, dulgher, tâmplar și fierar, împreunate cu zidirea din nou a bisericii.

Doritorii de a îndeplini aceste lucrări își vor înainta ofertele în scris pe adresa: Oficiul parohial greco-catolic Sântimbru, poșta Teiuș, până în 10 Mai 1925 orele 2 d. m. când se va ținea apoi licitația orală mi-nuendă.

Prețul de strigare, pe lângă prestarea în natură a cărămizii, pietrișului, năsipului și cărăușilor din partea bisericii, este 400,000 Lei.

Ofertele în scris, cari se pot face atât pentru întreprinderea întreagă, cât și pentru fiecare lucrare separat, au să conțină:

1. Numele, poziția și locuința oferentului.
2. Suma, pentru care e dispus a lua întreprinderea.

3. Declarația că cunoaște planul, preliminarul și condițiile de licitare.

4. Vadiu de 5% a prețului de strigare în numerar, sau hârtii de valoare acceptabile.

Planul, preliminarul și condițiunile de licitație se pot vedea în cancelaria oficiului parohial din Sântimbru în ori ce zi de lucru, între orele 8—12 a. m. și 2—6 d. m.

Sântimbru, la 21 April 1925.

Victor Curtu Liviu Dumitreanu
curator. (54) 2—2 paroh.

Parohia gr.-catolică română. Petroșeni.

Nr. 40—925.

CONCURS.

Parohia greco-catolică română din orașul Petroșeni — jud. Hunedoara — publică concurs la

Postul de cantor

Cererile sunt a se înainta la adresa oficiului parohial până la 31 Maiu a. c. Reflectanții vor anexa la cerere și un atestat de serviciu eliberat de oficiul parohial respectiv.

Condițiile de angajare avantajoase.

Petroșeni, la 26 Aprilie 1925.

(45) 1—3

Oficiul parohial.

Tipografia Seminarului teologic greco-catolic Blaj.

A apărut

Noul Testament

al Domnului Nostru Isus Hristos

scos pe înțelesul tuturor

de canonicul

Dr. Ioan Bălan

806 pagini — cartonat

Lei 50 + 5 porto recomandat

Se află de vânzare la
Librăria Sem. teologic — Blaj.

Buzdughină & Hoza

Intreprindere românească

SIBIIU

TURNĂTORIE DE FONTĂ ȘI METAL

ATELIER MECHANIC

MAȘINI DE TREERAT

MORI, MOTOARE, CAZANE.

TURNĂTORIE DE CLOPOTE din cel mai bun material, cu garantarea cuvenită și prețurile cele mai solide.

(33) 3—2

CUMPĂRAM aramă veche, în orice cantitate, precum și fuci vechi de mașini.

RECLAMA

este sufletul comerțului

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 13—52

Mare asortiment

de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire,

Delenuri, Satinuri, Ba-

smale etc., precum și o-

dăjdii bisericesti: Vestminte

și Prapori din cele mai bune

stofe elvețiene, apoi Potire, Că-

delnițe, Cruci de mână și Cruci de

prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande

din alt loc până ce nu se va com-

vinge de prețurile mele.

SIBIIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.